

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privind-o pe

*Buga Romela Xxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță: 07.07.2017 – 19.10.2017;*
- 2. instanța de apel: 07.12.2017 – 31.01.2018;*
- 3. instanța de recurs: 07.05.2018 – 06.06.2018.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, din 19.10.2017, Buga Romela a fost învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei legi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și a exercita activități legate de gestionarea de mijloace financiare pe termen de 3 ani, iar potrivit art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită cet. Buga Romela a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 an, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune.

A fost încetat procesul penal în cauza cet. Buga Romela privind învinuirea în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în legătură cu intervenirea amnistiei, ultima fiind absolută în totalitate de răspundere penală.

Cheltuielile judiciare suportate pe prezenta cauză penală au fost trecute în contul

statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Buga Iomela, în temeiul ordinului directorului Centrului de Poștă Sîngerei nr. 68-C din 16.08.2012, activând din 16.08.2012 până la 02.03.2016 în funcția de șef al Oficiului Poștal Rădoaia, r-nul Sîngerei din cadrul Centrului de Poștă Sîngerei, prin urmare în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, fiind persoană publică, căreia în conformitate cu Fișa de post a șefului oficiului poștal, i-au fost acordate anumite drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice în cadrul entității respective, inclusiv asigurarea păstrării sumelor bănești, a valorilor, documentației oficiului poștal, acționând în mod intenționat și din interes material, folosind situația de serviciu și urmărind scopul delapidării averii străine, la 22.10.2015, a falsificat în Lista de plată a beneficiarilor de ajutor material, nr. 577 din 30.09.2015, care reprezintă document oficial, semnătura locuitoarei din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, Mocanu Elena, ca rezultat însușind ilegal mijloacele bănești în valoare de 1000 lei, care au fost destinați pentru achitare lui Mocanu Elena în calitate de ajutor material, acordat de către Fondul de susținere a populației Sîngerei.

Tot ea, în temeiul ordinului directorului Centrului de Poștă Sîngerei nr. 68-C din 16.08.2012, activând din 16.08.2012 până la 02.03.2016 în funcția de șef al Oficiului Poștal Rădoaia, r-nul Sîngerei din cadrul Centrului de Poștă Sîngerei, prin urmare în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal, fiind persoană publică, căreia în conformitate cu Fișa de post a șefului al oficiului poștal, i-au fost acordate o serie de atribuții și obligațiuni de serviciu, inclusiv de asigurare a păstrării sumelor bănești, trimiterilor poștale, a valorilor, mărfurilor, documentației oficiului poștal, etc, de primire din casa principală și de eliberare operatorilor, factorilor poștali sumelor bănești pentru achitarea pensiilor, indemnizațiilor, mandatelor bănești, etc, de achitare a pensiilor, indemnizațiilor și mandatelor bănești și altor plăți în Oficiul poștal, de control a achitării plăților, având încredințate în administrare mijloace financiare, acționând în mod intenționat și din interes material, folosind situația de serviciu și urmărind scopul delapidării averii străine, la 22.10.2015 a falsificat semnătura locuitoarei din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, Mocanu Elena, în Lista de plată a beneficiarilor de ajutor material, nr. 577 din 30.09.2015, ca rezultat însușind ilegal mijloacele bănești în valoare de 1000 lei, care au fost destinați pentru achitare ultimei în calitate de ajutor material, acordat de către Fondul de susținere a populației Sîngerei, cauzând astfel, prin acțiunile sale lui Mocanu Elena un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 1000 lei.

În ședința de judecată, inculpata Buga Romela, până la începerea cercetării judecătorești, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, și-a recunoscut vina, nu a solicitat administrarea de probe noi, prin cerere scrisă personal a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală, pe care le-a recunoscut și asupra cărora nu a avut obiecții.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Lilia Selevestru, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, în partea soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpata Buga Romela, în sumă de 4010 lei, în beneficiul statului suportate la efectuarea expertizei grafoscopice.

În motivarea apelului a invocat că instanța de judecată a admis o eroare procedurală la respingerea solicitării procurorului privind încasarea de la Buga Romela a sumei de 4010 lei în contul statului cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la efectuarea expertizei grafoscopice.

În susținerea poziției sale s-a referit la prevederile art. 227 Cod de procedură penală conform cărora cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

La fel, a menționat, că în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală „La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate; ... cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare...”.

În speță instanța de judecată a respins solicitarea de încasare de la inculpata Buga Romela a cheltuielilor suportate de stat în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și care urmează a fi plătite pentru efectuarea expertizei grafoscopice în sumă totală de 4010 lei.

A indicat, că pentru a respinge solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare, instanța a făcut trimitere la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, nemotivând faptul cum cheltuielile judiciare pot influența substanțial asupra situației materiale a persoanei care se află la întreținerea ei.

Mai mult ca atât, instanța de judecată nu a luat în considerație prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează, că „Cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului”.

În contextul prevederilor art. 229 alin. (2) Cod procedură penală, există anumite

excepții în ce privește plata cheltuielilor de judicare: „Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare”, excepții care nicidecum nu se referă la cazul din speță, care este contestat de acuzatorul de stat.

A concluzionat, ca prevederile art. 299 Cod de procedură penală, au un caracter special, față de celelalte prevederi a legislației la compartimentul cheltuielilor judiciare și se aplică corespunzător și cu prioritate.

Statul și-a asumat obligația pozitivă de a proba vinovăția unei persoane și în acest scop la o anumită etapă a procesului penal a suportat anumite cheltuieli judiciare, care ulterior, în cazul probării vinovăției și condamnării persoanei în condițiile art. 229 Cod penal, urmează a fi plătite statului de către condamnat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Lilia Selvestru, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, încadrarea juridică a faptei comise și vinovăția inculpatului nu este contestată.

Potrivit apelului declarat de procuror, acesta este rezervat asupra neîncasării din contul inculpatului a plății cheltuielilor de judecată în mărime de 4010 lei pentru efectuarea expertizei grafoscopice.

Sub acest aspect, instanța de apel a considerat apelul nefondat urmând a fi respins, or, aceste cheltuieli au fost suportate pentru efectuarea expertizei în vederea acumulării probelor necesare, ce demonstrează vinovăția și identifică persoana vinovată în comiterea unei infracțiuni.

În acest sens, instanța de apel a menționat, obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și implicit asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului - în cazul dat a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei grafoscopice.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care, indicând temeiul

prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura refuzului încasării cheltuielilor judiciare în beneficiul statului de la inculpata Buga Romela în sumă de 4010 lei pe pentru efectuarea expertizei grafoscopice, invocând în acest sens prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, conform cărora cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau trecute în contul statului. Astfel, instanța de judecată o poate obliga pe inculpată să recupereze cheltuielile judiciare.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, acesta invocă de drept temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din textul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel adoptată în latura civilă, prin care cheltuielile judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară a fost trecută în contul statului și nu a fost încasată de la inculpată.

Așadar, în privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căroră această instanță s-a expus întemeiat și pe care le susține și instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 71 din 24.05.2017, în sumă totală de 4010 lei, motivând

că legea prevede ca condamnatul să suporte cheltuielile judiciare.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art. 143 Cod de procedură penală prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în norma dată, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

Reieșind din norma alin. (1) art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția alin. (2) art. 229 potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

În această ordine de idei, Colegiul evidențiază, că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Prin urmare, se reține că efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 71 din 24.05.2017 a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În acest sens, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării rapoartului de expertiză, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Astfel, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei în prezenta cauză.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în latura civilă.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 31 ianuarie 2018, în cauza penală privind-o pe **Buga Romela Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **20 iunie 2018**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana